

ศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาปริญญาตรี โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
THE STUDY OF THE USE OF INTERNET FOR SOCIAL STUDIES PROGRAM
BACHELOR'S DEGREE STUDENT, RAJABHAT UNIVERSITY
IN THE NORTH-EAST *

ศรัณย์ รัตนธรรมวัฒน์ (Sarun Rattanathamawat)*

เยาวภา ประคองศิลป์ (Yaowapa Prakongsilpa)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศศึกษา ปัญหาและความต้องการ ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 233 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan และใช้วิธีเทียบสัดส่วน จากนั้นใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดสัดส่วนแต่ละชั้นปี (ปี 1-ปี 3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) สภาพการใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ ของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เครื่องมืออินเทอร์เน็ต ในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศนักศึกษาใช้โปรแกรม Web Browser มากที่สุด ($x = 3.89$, $SD=1.24$) นักศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษามากที่สุด ร้อยละ 33.5 ระดับการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต ในการเรียน การค้นคว้างานในรายวิชาโปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษาอยู่ในระดับมาก ($x = 4.39$, $SD=0.87$) รายวิชาที่นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษามากที่สุด คือวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ เว็บไซต์ที่

คำสำคัญ: สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต ปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ต ความต้องการในใช้อินเทอร์เน็ต

Keywords: The situation of the using internet, Problems for using internet, The needs for using internet

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นักศึกษาใช้บริการอยู่เป็นประจำรวมถึงใช้เพื่อการค้นคว้าเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา คือ เว็บไซต์ <http://www.google.co.th> บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน และ บริการต่างๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ บริการการสืบค้นข้อมูลบนเว็บไซต์ โดยโปรแกรมค้นผ่านเว็บ ($\bar{x}=4.39$, $SD=1.31$)

2) ปัญหาและความต้องการ ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมของปัญหาทั้ง 3 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.51$, $SD=1.11$) เรียงตามอันดับ คือ ด้านปัญหาที่เกิดจากการให้บริการอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.57$, $SD=1.13$) ด้านปัญหาที่เกิดจากระบบอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.50$, $SD=1.10$) และ ด้านปัญหาที่เกิดจากนักศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.41$, $SD=1.10$) สำหรับระดับความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$, $SD=1.14$) ประเด็นที่นักศึกษามีความต้องการมากที่สุด คือ ความต้องการให้เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์

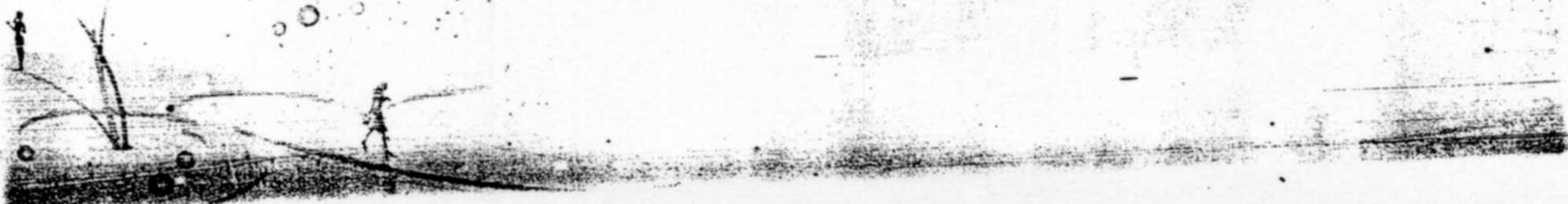
ABSTRACT

The objective of this research was to study the situation of the internet use for accessing the information and technology source, problems and needs for using internet of 233 Bachelor's Degree First Year to Third Year Students majoring in Social Studies, Rajabhat University in the North Eastern Region.

The samples were 233 Bachelor's Degree First Year to Third Year Students majoring in Social Studies, Rajabhat University in the North Eastern Region, sample size was calculated from Krejcie & Morgan Table and translate to Ratio. Then, used to Select Sampling Method by Quota Sampling in each level (The First Year to The Third Year). The instrument was questionnaire. Data were analyzed by tallying The Frequency, calculating Percentage, Mean, and Standard Deviation.

The research findings found that:

1) For the overall situation of the internet use in accessing information and technology source of Bachelor's Degree First Year to Third Year Students majoring in Social Studies, Rajabhat University in the North Eastern Region, The internet instrument for accessing information and technology source used the first by students was Web Browser ($\bar{x}=3.89$, $SD=1.24$). The students had their objective in using internet for studying most 33.5 %. For the level of internet benefit in learning, searching in the course of Social Studies Program, it was in "High" level ($\bar{x}=4.39$, $SD=0.87$). The course that the students using internet most was Information and Technology Subject. The websites using for studying by students was <http://www.google.co.th>. The internet

service for studying using most by students was the computer program service for instruction. The service used on internet network most by students was the information searching service on website by program searching through web ($\bar{x}$ =4.39, SD=1.31).

2) For the overall problems and needs for internet use of Bachelor's Degree First Year to Third Year Students majoring in Social Studies. Rajabhat University in The North Eastern Region, the overall of problems in 3 aspects was in "High" level ($\bar{x}$ =3.51, SD=1.11) ranking in order : 1) the problem caused by internet service by University, was in "High" level ($\bar{x}$ =3.57, SD=1.13). 2) For the problems caused from internet system of University, was in "Moderate" level ($\bar{x}$ =3.50, SD=1.10). 3) Besides, the problem cause by students, it was in "Moderate" level ($\bar{x}$ =3.41, SD=1.10). For the level of need in using internet of students, the overall need was in "High" level ($\bar{x}$ =3.92, SD=1.14). The students had the highest level of need for increasing computer number.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารเป็นอย่างมาก ด้วยความสามารถและสติปัญญาของมนุษย์ ทำให้เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารพัฒนาขึ้น จนก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือยุคที่ข้อมูลข่าวสารสามารถแพร่ถึงทุกหนทุกแห่งทั่วโลก มีเครื่องมือสื่อสารที่สะดวกและทันสมัยและมีอิทธิพลต่อมวลมนุษยเป็นอย่างมาก ทำให้สามารถ รับ-ส่ง ข้อมูลข่าวสารต่างๆถึงกันได้ทั่วโลกภายในเวลาเพียงชั่วพริบตา อันเป็นผลมาจากการพัฒนาระบบสื่อสาร และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สะดวก รวดเร็ว และมีค่าบริการต่ำ อินเทอร์เน็ตเป็นระบบเครือข่ายที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของคนเรา ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในแวดวงวิชาการสาขาใดก็ตาม เนื่องจากช่องทางในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างหลากหลายและรวดเร็ว.

อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์จำนวนมากเข้าด้วยกัน ทำให้สามารถโอนย้ายข้อมูล ติดต่อ

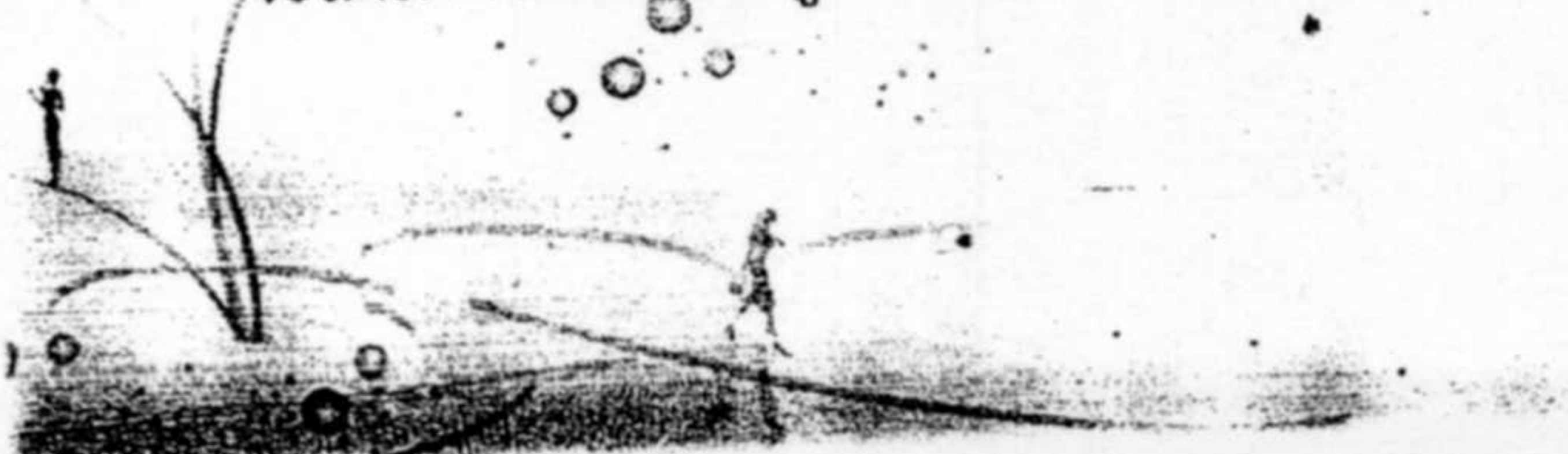
สื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และในทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหว โดยที่การสืบค้นข้อมูลต่างๆ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำได้โดยสืบค้นผ่านโปรแกรมมาตรฐานจำนวนมาก เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารซึ่งกันและกัน มีบริการต่างๆ ที่สำคัญบนระบบอินเทอร์เน็ตมากมาย เป็นต้นว่า การส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล การค้นหาแฟ้มข้อมูล การใช้โปรแกรมบนเครื่องคอมพิวเตอร์อื่น การสนทนา กระดานข่าว และเว็ลด์ไวด์เว็บ ซึ่งในปัจจุบันมีฐานข้อมูลความรู้ต่างๆ มากมาย ที่ถูกนำมาบรรจุไว้เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถค้นหาข้อมูลได้ในระบบอินเทอร์เน็ต เช่น ฐานข้อมูลห้องสมุด ฐานข้อมูลงานวิจัย เป็นต้น อันจะเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายได้มากกว่าการที่จะต้องเดินทางไปค้นหาข้อมูลเหล่านั้นจากสถานที่ที่มีข้อมูลเหล่านั้นอยู่ โปรแกรมต่างๆ ที่ใช้ในการติดต่อภายในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงก่อให้เกิดรูปแบบใหม่ในการเผยแพร่สารสนเทศทำให้ฐานข้อมูลที่กระจายอยู่ตามแหล่ง

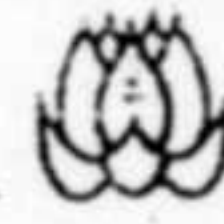

สารสนเทศต่างๆ เชื่อมโยงถึงกันกลายเป็นแหล่งสารสนเทศขนาดใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาและวิจัย (บุษกริน ฤกษ์เมธ, 2539) นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของคนไทยว่าคนไทยนั้นมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น ได้รับโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากขึ้นแต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควรและอินเทอร์เน็ตยังมีความสำคัญต่อระบบการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในระดับอุดมศึกษา ระบบอินเทอร์เน็ตใช้ในการประกอบภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยได้อย่างครอบคลุมไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหาร การเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเชื่อมโยงกับโลกภายนอกในการสืบค้นข้อมูลใช้เป็นช่องทางติดต่อสื่อสารกับผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยต่างๆ จึงมีการดำเนินงานขยายสู่หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญ ในการเป็นศูนย์รวมข้อมูลและผู้ให้บริการทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เพื่อการค้นคว้าวิจัยและเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัยจึงมิใช่การเรียนเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น หากแต่ต้องมีการค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ อินเทอร์เน็ตนับว่าเป็นเครื่องมืออีกชนิดหนึ่งที่ช่วยในการค้นคว้าหาความรู้ได้อินเทอร์เน็ตช่วยให้ข้อมูลข่าวสารไหลเวียนรวดเร็วมีการเปิดเผยข้อมูลทั้งภาครัฐและ เอกชนหรือแม้แต่ระดับกลุ่มย่อยและปัจเจกบุคคล เช่น ผลงานทางวิชาการงานศิลปะดนตรี ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น นิสิตนักศึกษาที่กระตือรือร้นจะสามารถสืบหาข้อมูล ที่สนใจจากแหล่งโดยตรง

เนื่องจากความสะดวกที่มีมากขึ้นจากการใช้อินเทอร์เน็ต (เรวดี คงสุภาพกุล, 2538)

อินเทอร์เน็ตจึงมีบทบาทสำคัญในสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้จากอินเทอร์เน็ตสามารถเรียนรู้ได้ทุกรายวิชา ทุกกลุ่มประสบการณ์ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของวิชาสังคมศึกษา ที่ได้นำสาระความรู้ที่เป็นหลักการสำคัญ และจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม มาจากสาขาวิชาต่างๆ ในสังคมศาสตร์ เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครอง เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ศาสนา เป็นต้น ต่อมาเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงและซับซ้อนมากขึ้น แหล่งความรู้ของวิชาสังคมศึกษาได้ขยายขอบข่ายกว้างขวางออกไปครอบคลุมศาสตร์อื่นๆ อีก เช่น วิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความเป็นไปของโลก เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และเข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (เขาวภา ประคองศิลป์, 2545) ดังนั้น การใช้อินเทอร์เน็ตสืบเสาะหาความรู้จึงมีความจำเป็นอย่างมากต่อการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา เพราะผู้เรียนจะต้องติดตามสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ของสังคมและโลก แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าอินเทอร์เน็ตจะมีความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการและทันต่อเหตุการณ์ ในขณะที่เดียวกันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตก็ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ กลั่นกรองข้อมูลที่จะนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมด้วย ซึ่ง เขาวภา ประคองศิลป์ (2545) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาไว้ว่า จะต้องช่วยพัฒนาทักษะในการจัดการกับข้อมูล ความรู้อย่างฉลาดด้วยทักษะ ทางปัญญา นั่นคือความสามารถในการรู้แหล่งข้อมูล ทำความเข้าใจ

ในข้อมูลนั้นได้อย่างชัดเจนสามารถจัดข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ และสามารถนำข้อมูลไปใช้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในรูปลักษณะต่างๆ เช่น คิววิเคราะห์ ประเมิน ตัดสินใจและแก้ปัญหา ลักษณะของวิชาสังคมศึกษา ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายมีทักษะต่างๆ ที่นำไปสู่การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ มีความรู้และทักษะในวิชาชีพครู สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้ ตลอดจนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตของ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจะศึกษาถึงสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ปัญหาและความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการสะท้อนสภาพการนำเทคโนโลยีสารสนเทศอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา ในมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาใช้ประโยชน์ต่อการศึกษาด้านวิชาสังคมศึกษาและด้านอื่นๆ รวมถึงจะเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาโปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา ในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอินเทอร์เน็ตต่อไป

2. คำถามการวิจัย

1) สภาพการใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่

1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างไร

2) ปัญหา ความต้องการ ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) ศึกษาสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2) ศึกษาปัญหา ความต้องการ ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

1) สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง การใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี โปรแกรมวิชาเอก สังคมศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วย การใช้เครื่องมืออินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา รายวิชาที่นักศึกษาต้องใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษา ประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียน การค้นคว้างานในรายวิชาโปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา เว็บไซต์ที่นักศึกษาใช้บริการอยู่เป็นประจำและเพื่อการค้นคว้าเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา การใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ และการใช้บริการต่างๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2 ปัญหาของการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง การที่ผู้ใช้ไม่สามารถเข้าใช้อินเทอร์เน็ตได้ เช่น ปัญหาที่เกิดจากการให้บริการอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ปัญหาที่เกิดจากระบบอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัยราชภัฏ และปัญหาที่เกิดจากนักศึกษา

3) ความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง ความต้องการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในรูปแบบต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ เช่น ต้องการให้เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ ต้องการให้มีการจัดการฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ต ต้องการให้เพิ่มสถานที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น เป็นต้น

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

1) **ระเบียบวิธีวิจัย** เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

2) **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

2.1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมี 5 แห่งที่เปิดสอนโปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 457 คน

2.2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 457 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2547) และใช้วิธีเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 209 คน ซึ่งผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่างใน

การศึกษา 233 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการกำหนดสัดส่วนแต่ละ ชั้นปี (ปี 1-ปี 3)

3) **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และเติมข้อความ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การใช้เครื่องมืออินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ 2) วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา 3) ประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ตในการเรียน การค้นคว้างานในรายวิชาโปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา 4) เว็บไซต์ที่นักศึกษาใช้บริการอยู่เป็นประจำ 5) เว็บไซต์ที่นักศึกษาใช้เพื่อการค้นคว้าเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา 6) การใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 7) การใช้บริการต่างๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัยราชภัฏ แบบสอบถามสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เติมข้อความ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบ Likert มี 5 ระดับ คือ ใช้มากที่สุด (5) ใช้มาก (4) ใช้ปานกลาง (3) ใช้น้อย (2) และใช้น้อยที่สุด (1) (บุญชม ศรีสะอาด, 2547)

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม ปัญหา ความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา เป็นแบบเติมข้อความ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบ Likert มี 5 ระดับ คือ มีปัญหา

และความต้องการมากที่สุด (5) มีปัญหาและความต้องการมาก (4) มีปัญหาและความต้องการปานกลาง (3) มีปัญหาและความต้องการน้อย (2) มีปัญหาและความต้องการน้อยที่สุด (1) และแบบคำถามปลายเปิด (Open - End)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา แล้วหาผลรวมของคะแนนในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด เพื่อดูดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ตั้งแต่ 0.50-1.00 เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (สมนึก ภัททิยธนี, 2544) และหาคุณภาพแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี นำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองที่มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 แห่ง ระหว่างเดือน มิถุนายน-กรกฎาคม พ.ศ.2551 โดยขอความอนุเคราะห์อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเพื่อทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองในชั้นเรียน และเก็บแบบสอบถามคืนทันทีสำหรับบางแห่งที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลในชั้นเรียนด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ประสานงานกับหัวหน้าชั้นปีเพื่อให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามกลับคืนครบตามจำนวน คือ 233 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์แจกแจงความถี่เพื่อหาค่าร้อยละ

2) ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษานำมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแจกแจงความถี่เพื่อหาค่าร้อยละ

3) ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหา ความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา และข้อเสนอแนะ นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแจกแจงความถี่เพื่อหาค่าร้อยละ และข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่มเนื้อหาจากนั้นจึงนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงบรรยาย

6. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรีโปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลดังนี้

1.1) นักศึกษาใช้เครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.67$, $SD=1.58$) เครื่องมือที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ ใช้ Web Browser ในระดับมาก ($\bar{x}=3.89$, $SD=1.24$) เป็นเพราะว่า World Wide Web นับเป็นบริการพื้นฐานของการสืบค้นข้อมูลที่ใช้โปรแกรมสืบค้นผ่านเว็บ Web Browser ซึ่งง่ายต่อการใช้บริการ

ที่มีรูปแบบการแสดงผลแบบข้อความหลายมิติที่เชื่อมโยงข้อมูลชุดหนึ่งไปยังอีกชุดหนึ่งทั้งข้อความปกติ หรือแบบมัลติมีเดียที่ประกอบด้วย เสียง ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวที่มีสีสันสวยงามเข้าใจง่าย จึงทำให้เป็นที่นิยมในหมู่ผู้ใช้ทั่วไป (กิตานันท์ มลิทอง, 2539)

1.2) นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.5 และ นักศึกษาใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตในการเรียน การค้นคว้างานในรายวิชาโปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.42$, $SD=0.87$) แสดงให้เห็นว่า นักศึกษารู้จักใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้ามากขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาที่เรียนโปรแกรม วิชาเอกสังคมศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้แหล่งข้อมูลที่กว้าง และทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน (สันต์ ธรรมบำรุง, 2522)

1.3) นักศึกษาต้องใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด ในรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ คิดเป็นร้อยละ 37.3 และนักศึกษใช้บริการเว็บไซต์ <http://www.google.co.th> เป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.3 และใช้เว็บไซต์ <http://www.google.co.th> เพื่อการค้นคว้าเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.5 ทั้งนี้เพราะ เว็บไซต์ <http://www.google.co.th> มีจุดเด่นคือ สามารถค้นได้ทั้งเว็บ รูปภาพ และไฟล์อื่นๆ แถมยังสามารถตั้งเงื่อนไขการค้นเป็นภาษาไทยได้อีก จึงนับว่าเป็น Search Engine (โปรแกรมช่วยค้น) แบบครบวงจร ใครได้ลองใช้บริการสักครั้ง เป็นต้องติดใจย้อนกลับมาค้นอีก (พรชัย จันทรศุภแสง, 2547)

1.4) นักศึกษาใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏมากที่สุด คือ บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 76.4 และ ระดับการใช้บริการต่างๆ

บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.91$, $SD=1.45$) และ บริการที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ การสืบค้นข้อมูลบนเว็บไซต์ โดยโปรแกรมค้นผ่านเว็บอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.93$, $SD=1.31$) ทั้งนี้เพราะอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีความสำคัญทางการศึกษา เป็นแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีลักษณะเป็นสื่อผสม ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ได้ดำเนินการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษา ทำให้นักศึกษาสามารถค้นหาสารสนเทศที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต เช่น ฐานข้อมูลห้องสมุด วารสารอิเล็กทรอนิกส์ บริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย (ศรีศักดิ์ จามรمان และพงษ์ระพี เดชพาหพงษ์, 2539)

2) ปัญหา และความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - 3 โปรแกรมวิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลดังนี้

2.1) นักศึกษามีปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ต ภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.51$, $SD=1.12$) เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับได้ผลดังนี้

ด้านปัญหาที่เกิดจากการให้บริการอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.57$, $SD=1.13$) มีประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ คอมพิวเตอร์ในการใช้งานมีไม่เพียงพอ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $SD=0.98$) ด้านปัญหาที่เกิดจากระบบอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.50$, $SD=1.10$) มีประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ เครื่องคอมพิวเตอร์มีคุณสมบัติต่ำ และ ระบบอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัยมีความเร็วต่ำ มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=2.60$, $SD=1.01$)

ด้านปัญหาที่เกิดจากนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.41$, $SD=1.10$) มีประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ การขาดทักษะด้านภาษา เนื่องจากการใช้โปรแกรม ส่วนใหญ่มีคำสั่งการใช้งานเป็นภาษาอังกฤษมากที่สุด มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.46$, $SD=1.09$)

สรุปผลจากข้อเสนอแนะในแบบสอบถามปลายเปิดของนักศึกษา สรุปได้ว่านักศึกษามีปัญหาในการใช้อินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัยราชภัฏอยู่ในระดับมาก มหาวิทยาลัยราชภัฏยังขาดคอมพิวเตอร์ซึ่งไม่เพียงพอต่อการใช้งานของนักศึกษา นอกจากนี้ยังมีปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์ชำรุด สถานที่ในการใช้อินเทอร์เน็ตไม่ทั่วถึง และระบบอินเทอร์เน็ตค่อนข้างช้า นักศึกษาขาดความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษทำให้เกิดปัญหาในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เนื่องจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ส่วนมากแล้วเป็นภาษาอังกฤษ

2.2) นักศึกษามีความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$, $SD=1.14$) ประเด็นที่นักศึกษามีความต้องการมากที่สุด คือ ต้องการให้เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.20$, $SD=0.99$) รองลงมา คือ ต้องการให้เพิ่มสถานที่ในการใช้อินเทอร์เน็ตให้มีการกระจายมากขึ้น เพื่อความสะดวกทั่วถึงในการใช้งาน รวมถึงหอพักอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$, $SD=1.10$) และต้องการให้มีซอฟต์แวร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตที่ทันสมัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, $SD=1.10$) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลในแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งนักศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ และควรเป็นคอมพิวเตอร์ที่มีคุณสมบัติ สามารถใช้งานได้ดี มีความเร็วสูง รวมถึงอุปกรณ์ต่อพ่วงเกี่ยวกับ

อินเทอร์เน็ตที่ทันสมัยด้วย นอกจากนี้ยังต้องการให้ขยายสถานที่ในการใช้อินเทอร์เน็ตไปยังตึกเรียนทั่วทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้เพราะ อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในสังคมปัจจุบัน และมีประโยชน์ต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก ความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตจึงเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับอุดมศึกษา นักศึกษาให้ความสนใจและคุ้นเคยกับการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นอย่างดี ซึ่งข้อมูลในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) สรุปว่า การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศของคนไทยมีสรุปสถิติการใช้คอมพิวเตอร์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกัลยา คงนาค (2545) ที่กล่าวว่า นักศึกษามีความสนใจในการศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ของตนเองมากขึ้น แต่ภายในมหาวิทยาลัยคอมพิวเตอร์ที่นำมาต่อระบบเครือข่ายมีไม่เพียงพอ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากในการซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อความต้องการนักศึกษาสำหรับในสถานศึกษาของรัฐบาลก็ต้องเสนอขอเงินทุน ซึ่งเงินทุนมีจำนวนจำกัด ทำให้เกิดปัญหาคอมพิวเตอร์มีใช้ไม่เพียงพอ

7. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน

1) ควรมีการจัดอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตพื้นฐาน และความรู้อื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เช่น ทักษะการใช้คำสั่งภาษาอังกฤษสำหรับคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าใจ และใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ควรมีการเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ให้เพียงพอต่อความต้องการใน

การใช้งานของนักศึกษา จัดเตรียม คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตทุกอาคารเรียน

3) ควรมีการพัฒนาโปรแกรมต่างๆ รวมถึงคุณสมบัติการใช้งานให้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี และจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น โปรแกรมป้องกันไวรัส โปรแกรมจัดเว็บไซต์ต่างๆ ที่ไม่เหมาะสมต่อนักศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ควรศึกษาสภาพการใช้ ปัญหาและความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาในคณะอื่นๆ และสถานศึกษาอื่นๆ ตลอดจนศึกษาความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย และนำระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. เอกสารอ้างอิง

- กัทธร์ สุทธิธารา. (2542). คู่มือสำหรับผู้เริ่มต้นท่องโลกอินเทอร์เน็ตแบบมืออาชีพ. นนทบุรี: อินโฟเพรส.
- กัลยา คงนาค. (2545). การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษกริน ฤกษ์เมธ. (2539). อินเทอร์เน็ตและเวิลด์ ไวด์ เว็บ เข้าใจง่าย. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่นจำกัด.
- พงษ์ระพี เดชพาหพงษ์. (2539). บนเส้นทาง...อินเทอร์เน็ต. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- พรชัย จันทรศุกแสง. (2550). เพิ่มประสิทธิภาพ Search Engine แบบนี้ไม่มีจ่ายตั้งค์. ค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2550. จาก <http://www.arip.co.th/2006>
- เยาวภา ประคองศิลป์. (2545). ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสังคม : แนวทางการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในปัจจุบันและอนาคต. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 26 (2), 28-30.
- เรวดี คงสุภาพ. (2538). การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีศักดิ์ จามรمان. (2539). บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการศึกษาในประเทศไทย 2539. สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 3 (1), 11-25.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สยาม สงวนรัมย์. (2542). Internet 2000. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการอินเทอร์เน็ต.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2523). การสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়กรัฐมนตรี. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.